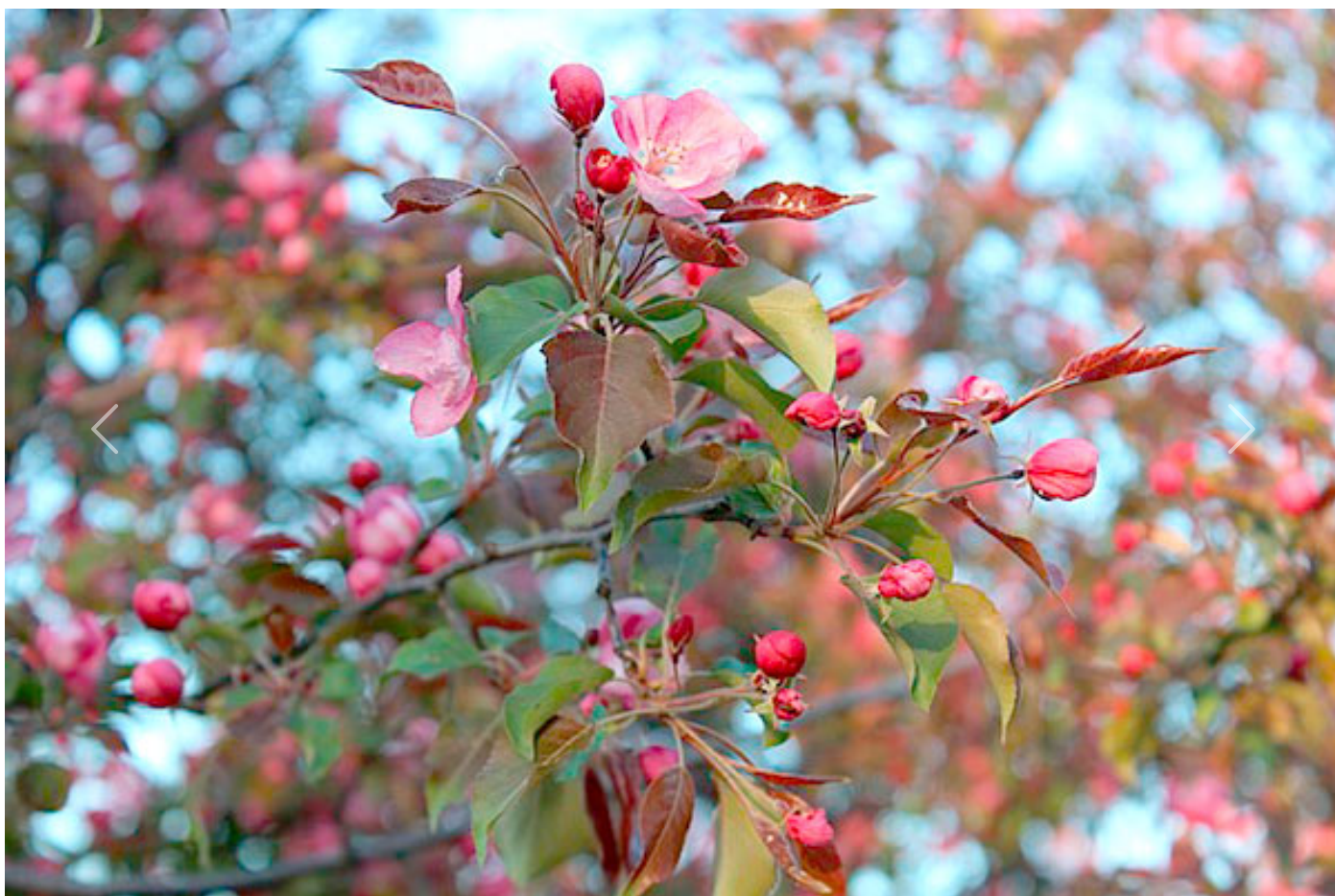

Poljoprivredne i tehničke aktivnosti u voćnjaku u travnju

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 07.04.2025 *Брой:* 4/2025

Očekuje se da će travanj biti obilježen neuobičajeno visokim temperaturama i s tendencijom da očekivana prosječna mjesečna temperatura u našoj zemlji ostane oko i iznad klimatske norme, bez obzira na predviđene oborine oko i ispod norme te niže temperaturne vrijednosti tijekom prvog i početkom drugog desetljeća mjeseca. Također su mogući kasni mrazovi na visokim zapadnim poljima i planinskim područjima.

Početkom mjeseca predviđa se snijeg u Predbalkanu i planinskim područjima. Prosječna temperatura u travnju bit će između 13 i 22 °C u većini regija, 13-15 °C uz obalu Crnog mora i između -3 i 5 °C u planinama.

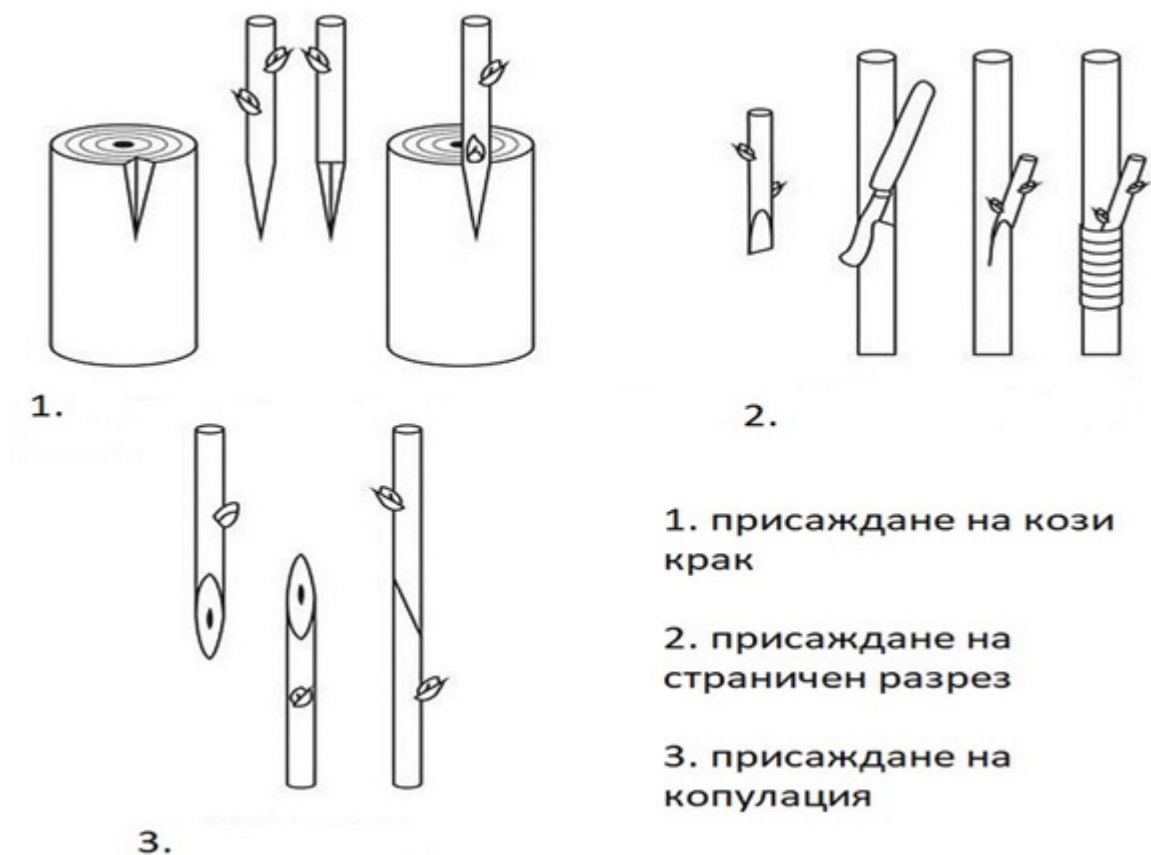
Mjesečna količina oborina za nizine bit će između 50 i 70 l/m², a u planinskim područjima - između 80 i 100 l/m². Tijekom prvog desetljeća mjeseca (7.-10. travnja) opazit će se temperature oko 15-20 °C i više sunčanih

sati. Oko 11.-12. travnja očekuje se novi hladni val, a između 11. i 15. travnja predviđaju se minimalne temperature do minus 2-3°C, s povećanim rizikom od oštećenja cvjetova i mladih plodova voćaka, te grmljavinski olujni pljuskovi uglavnom nad planinskim područjima, ali temperature će porasti i vrijeme će biti sunčano do podneva. Posljednji proljetni mrazevi očekuju se na kraju desetljeća. Očekivane maksimalne temperature bit će između 22-25 °C. Do kraja drugog desetljeća travnja, očekuje se da će prosječne mjesečne temperature biti oko i iznad klimatske norme.

Tijekom trećeg desetljeća travnja očekuju se visoke temperature, čak i vrijednosti iznad 27-30 °C. U prvoj polovici trećeg desetljeća predviđa se povećana vjerojatnost tuče.

U voćnim rasadnicima

Obrada tla provodi se u rasadnicima, matičnim nasadima i školama. Kada mladi izbojci dosegnu 20-25 cm, provodi se prvo okopavanje matičnih biljaka jabuke. Cijepljene podloge oraha koje su okopane u jesen se otkrivaju i divlji dio se odsiječe oko 0,5 cm iznad cijepljenog pupa. Svi izbojci koji niču iz podloge cijepljenih biljaka zasađenih u rasadnicima pažljivo se uklanjaju. Odgađanje ove prakse otežava razvoj izbojka iz kultiviranog pupa. Često je konkurencija izbojaka divljeg dijela toliko jaka da pup uopće ne nikne.

Nastavlja se rad na cijepljenju kalemovima na podlogama s neuspjelim cijepljenjem pupova.

U voćnjacima

Završavaju se radovi na sadnji novih voćnjaka.

Završavaju se radovi na popunjavanju mjesta propalih stabala u mladim voćnjacima. U nedostatku oborina, sva novo zasađena stabla moraju se zalijevati s 20-30 dm³ vode u bazenu oko debla.

Radovi na formiranju krošanja stabala u novo zasađenim i mladim voćnjacima bliže se kraju. Izbojci se uklanjaju s debla stabala u novo zasađenim voćnjacima. Na visini od 50-60 cm iznad površine tla, uklanjaju se svi izbojci. Provodi se proređivanje dijela nepotrebnih izbojaka u krošnjama mladih stabala. Izbojci u mladim voćnjacima se priskidaju.

Rezidba se provodi kako bi se oslabio rast bujnih stabala jabuke i kruške. Preporuča se za stabla na generativnim ili bujnim vegetativnim podlogama, formirana kao palmete.

Nastavlja se precijepljivanje kalemovima u krošnjama zrelih stabala.

Provodi se proređivanje plodova – kod jabuka, nekih sorti krušaka i breskvi.

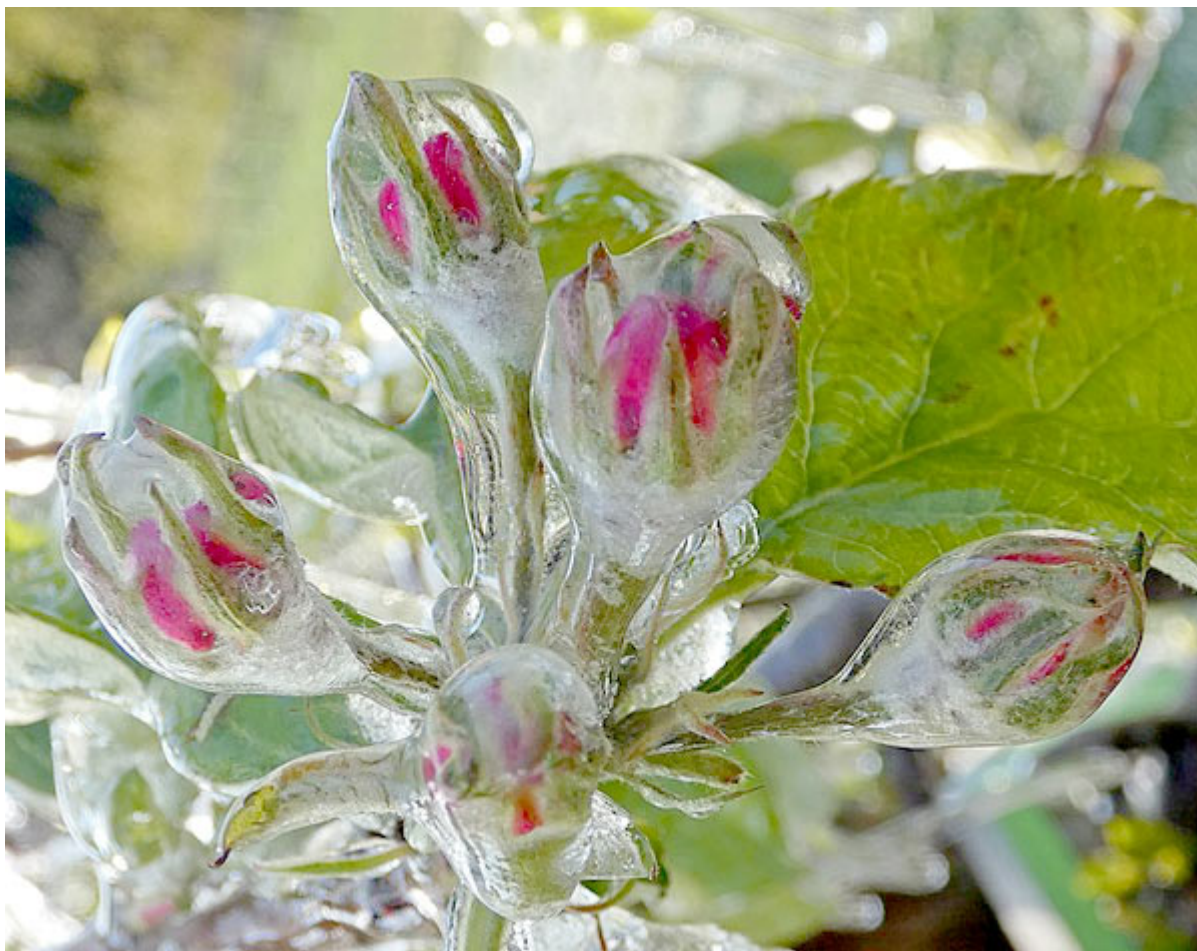

Kako zaštititi voćke od smrzavanja?

Poduzimaju se mjere za zaštitu biljaka od kasnih mrazeva. Kontrola se sastoji od zagrijavanja, puštanja dima i cirkulacije zraka, navodnjavanja prskalicama iznad krošnje ili površinskog navodnjavanja, te korištenja kemijskih proizvoda.

Zagrijavanje zraka postiže se spaljivanjem goriva visoke energije – loživog ulja, dizela, prirodnog plina, starih automobilskih guma. Pale se jedan sat prije nego što temperatura padne na kritičnu točku za biljke i vatra se održava do jednog sata nakon izlaska sunca.

Za puštanje dima koriste se posebne dimne svijeće ili inertni materijali poput slame, piljevine, granja, treseta. Raspoređuju se u male hrpe u redovima na 30-60 m jedan od drugog i na 5-6 m u redu. Potrebno je oko 100 kg zapaljivog materijala raspoređenog u 10 hrpa po 0,1 ha (dulumu).

Kod navodnjavanja prskalicama iznad krošnje koristi se svojstvo vode da oslobađa toplinu pri smrzavanju, a navodnjavanjem voćnjaka povećavaju se toplinska vodljivost i zračenje tla, zbog čega temperatura zraka raste za 2-3 °C.

Kako bi se spriječila kristalizacija stanične vode u pupovima i zaštitilo od temperatura ispod nule, možete koristiti proizvode na bazi polimera i kopolimera, kao što je Scudo Therm (1-2 l/100 l vode) ili neki drugi proizvod.

Preventivno ili u slučaju smrzavanja cvjetnih pupova i cvjetova, kako bi se potaknulo cvjetanje, ako su voćne vrste još u ovoj fazi razvoja, mogu se opskrbiti folijarnom primjenom tekućeg gnojiva specijaliziranog za korištenje tijekom cvatnje - Cynoyl Z Special, ERT 23 plus, Archer OsmoCare ili giberelinske kiseline.

U nizinama i toplijim regijama, ako se međuredovi ne siju s ljuljem i bijelom djetelinom, provodi se druga, plića obrada tla i, ako nije učinjeno u ožujku, primjenjuje se dušično gnojivo.

U slučaju suše provodi se navodnjavanje. Vlažnost tla u voćnjacima tijekom razdoblja cvatnje i formiranja plodova ne smije pasti ispod 70% poljskog vodnog kapaciteta.

Pčelinje zajednice se prevoze iz već ocvjetalih voćnjaka u one s intenzivnim cvjetanjem.

U nasadima jagoda

Završava se popunjavanje praznih mjesta u površinama zasađenim u jesen (uglavnom u višim predjelima). Počinje sadnja sadnog materijala jagoda bez virusa pohranjenog u hladnjačama na gredicama prekrivenim perforiranom crnom polietilenskom folijom.

Biljke se sade tako da pupovi lagano strše iznad površine, bez ikakvog rizika da će na početku vegetacije biti prekriveni polietilenom. Prije sadnje, korijenje sadnica umoči se u kašu od stajskog gnoja, tla i vode. Ako je korijenje osušeno, vrhovi se odsijeku.

Nova područja jagoda zasađena na crnoj polietilenskoj foliji moraju se navodnjavati prskalicama kako bi se osiguralo prihvaćanje.

Stari nasadi se obrađuju i, ako nisu gnojani u ožujku, prethodno se provodi gnojidba. Ako je potrebno, nasadi se navodnjavaju.

Za mulčiranje tla ispod cvjetnih stapki i za zaštitu plodova od onečišćenja u nasadima osnovanim bez crne polietilenske folije doprema se oko 400-500 kg slame po dulumu. Prije toga nasadi se navodnjavaju. Tlo oko biljaka prekriva se s oko 10 cm slame. Mulčiranje se provodi pred kraj masovnog cvjetanja.

Tlo u zaštićenim objektima za uzgoj obrađuje se i po potrebi navodnjava.

Do sredine travnja беру se posljednji plodovi jagoda iz grijanih staklenika. Počinje berba plodova jagoda iz negrijanih (solarnih) staklenika i tunela. Kasnije počinje i terenska berba. Staklenici i tuneli se redovito provjetravaju. U njima se održava potrebna temperatura za pravovremeno dozrijevanje plodova. Na toplijim mjestima i u ranije zasađenim nasadima, plevel koji je niknuo u otvorima se plijevi. Plijevljenje se vrši vrlo pažljivo kako se ne bi iščupale još dobro neukorijenjene biljke.

U nasadima malina

Završava se popunjavanje praznih mjesta i sadnja novih površina. Provodi se obrada tla kako bi tlo bilo rastresito i bez korova te da se ugnojiva ugradi. Pred kraj mjeseca vrši se prihranjivanje s 10-12 kg amonijevog nitrata ili istom količinom drugog dušičnog gnojiva. U slučaju suše provodi se navodnjavanje